

ONZE-LIEVE-VROUW VAN HANSWIJK

Geschiedenis van 'een van de mooiste kerken van Vlaanderen' (minister-president Bourgeois in GVA 15 11 2016)

Hanswijkstraat te Mechelen

HISTORIEK ONZE-LIEVE-VROUW VAN HANSWIJK LEGENDE EN DEVOTIE

© Stadsarchief Mechelen

Net buiten Mechelen liep er rond 988 een schuit vast aan de grond ...

HISTORIEK ONZE-LIEVE-VROUW VAN HANSWIJK GROEI TOT ZELFSTANDIGE PAROCHIE

13DE EEUW

- midden 13de eeuw: Mariadevotie bereikt haar hoogtepunt
- late 13de eeuw: Hanswijk wordt een zelfstandige parochie
- de Hanswijkparochie wordt bediend door dalscholieren van Zoutleeuw

14DE EEUW

- begin 14de eeuw: naast een kapel ° nieuwe kerk + klooster
- net buiten de stadsmuren

16DE EEUW

- tegenslagen: ontploffing zandpoort 1546, godsdienstoorlogen 1572, brand 1578
- **1579: aankoop een huis in de Hanswijkstraat, vlakbij de Hanswijkpoort**
- vestiging binnen de (beschermende) Mechelse stadsmuren.

HISTORIEK ONZE-LIEVE-VROUW VAN HANSWIJK GROOTSE REALISATIE IN DE 17DE EEUW

17DE EEUW

- **1638: verkiezing van Nicolaus de Souhay tot prior**
- aankoop verscheidene panden in de Hanswijkstraat en de aanpalende straatjes
- ambitie tot realisatie kerk en klooster

- de volgende prior kan het nodige kapitaal verzamelen
- ontwerp door Mechelse beeldhouwer en architect Lucas Faydherbe

- **10 mei 1663: eerste steenlegging** door Andreas Cruesen
- de uitvoering van het ontwerp zal een grote uitdaging vormen

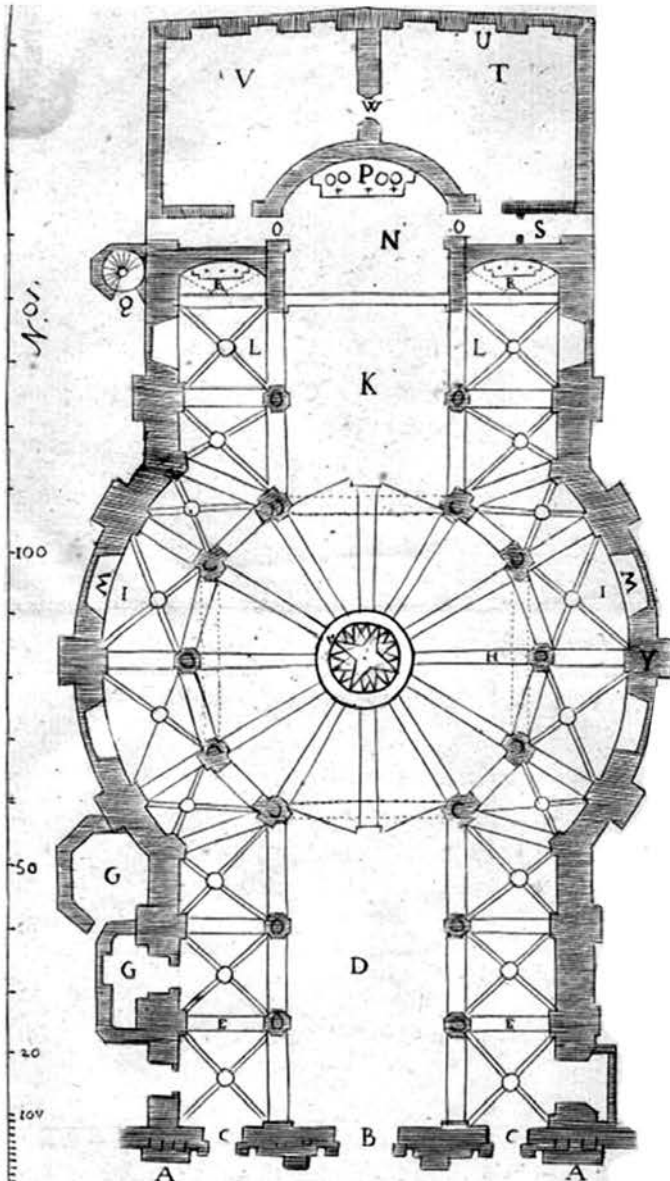
HISTORIEK ONZE-LIEVE-VROUW VAN HANSWIJK GROOTSE REALISATIE IN DE 17DE EEUW

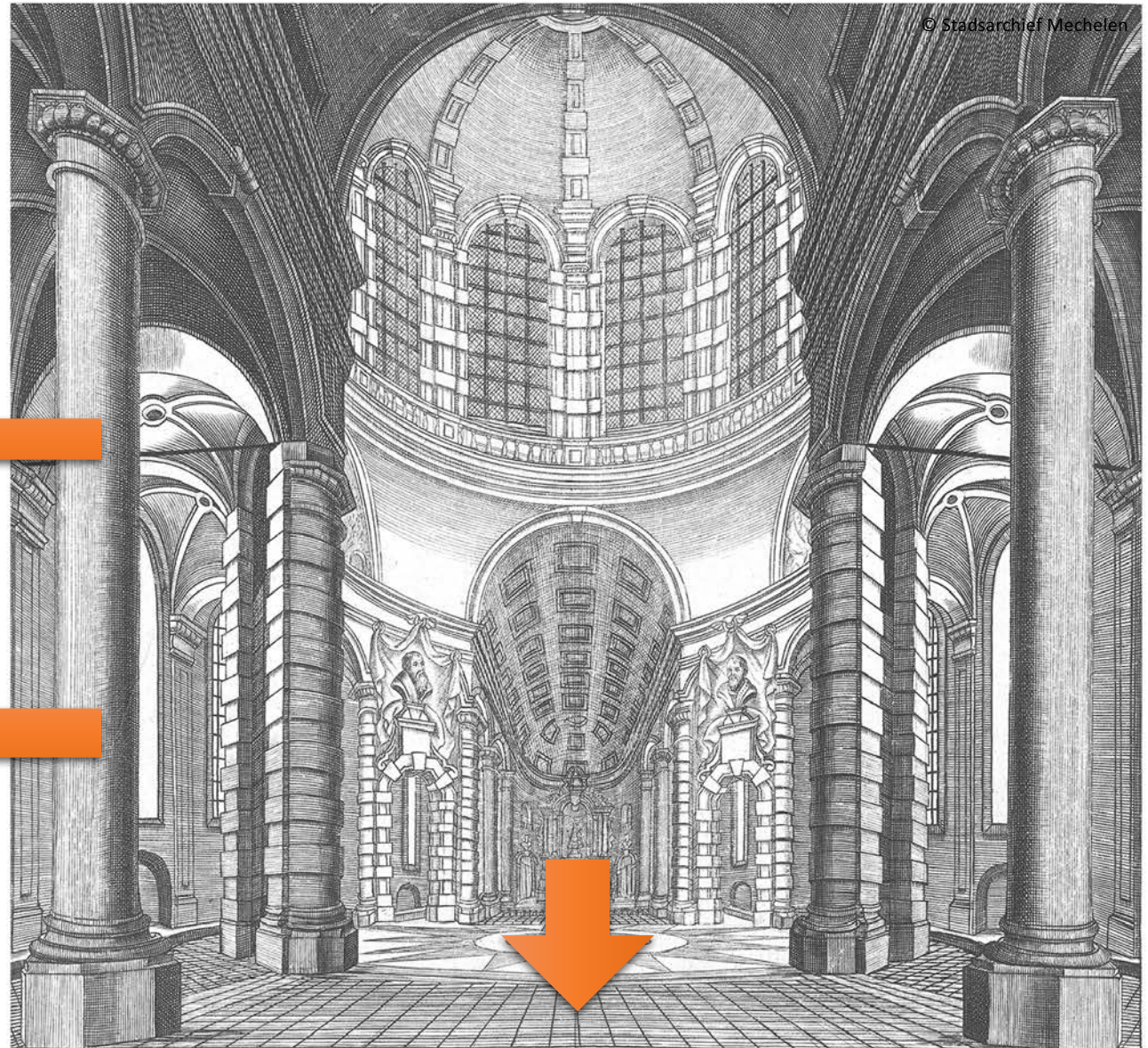
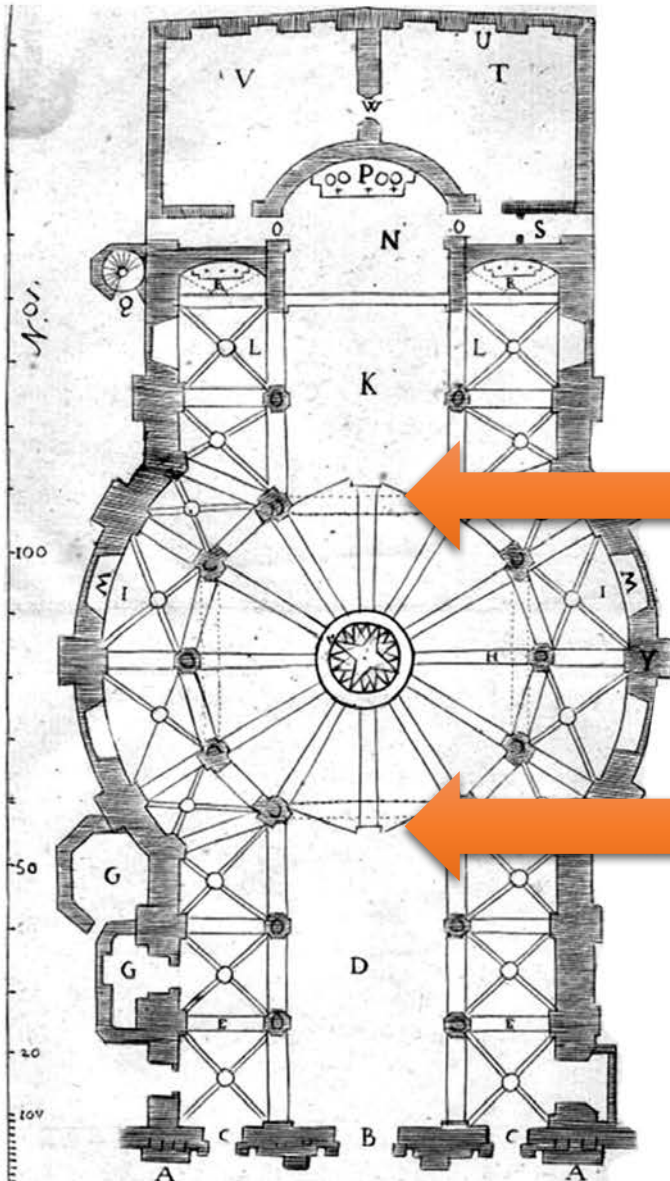
HISTORIEK ONZE-LIEVE-VROUW VAN HANSWIJK GROOTSE REALISATIE IN DE 17DE EEUW

HISTORIEK ONZE-LIEVE-VROUW VAN HANSWIJK GROOTSE REALISATIE IN DE 17DE EEUW

HISTORIEK ONZE-LIEVE-VROUW VAN HANSWIJK GROOTSE REALISATIE IN DE 17DE EEUW

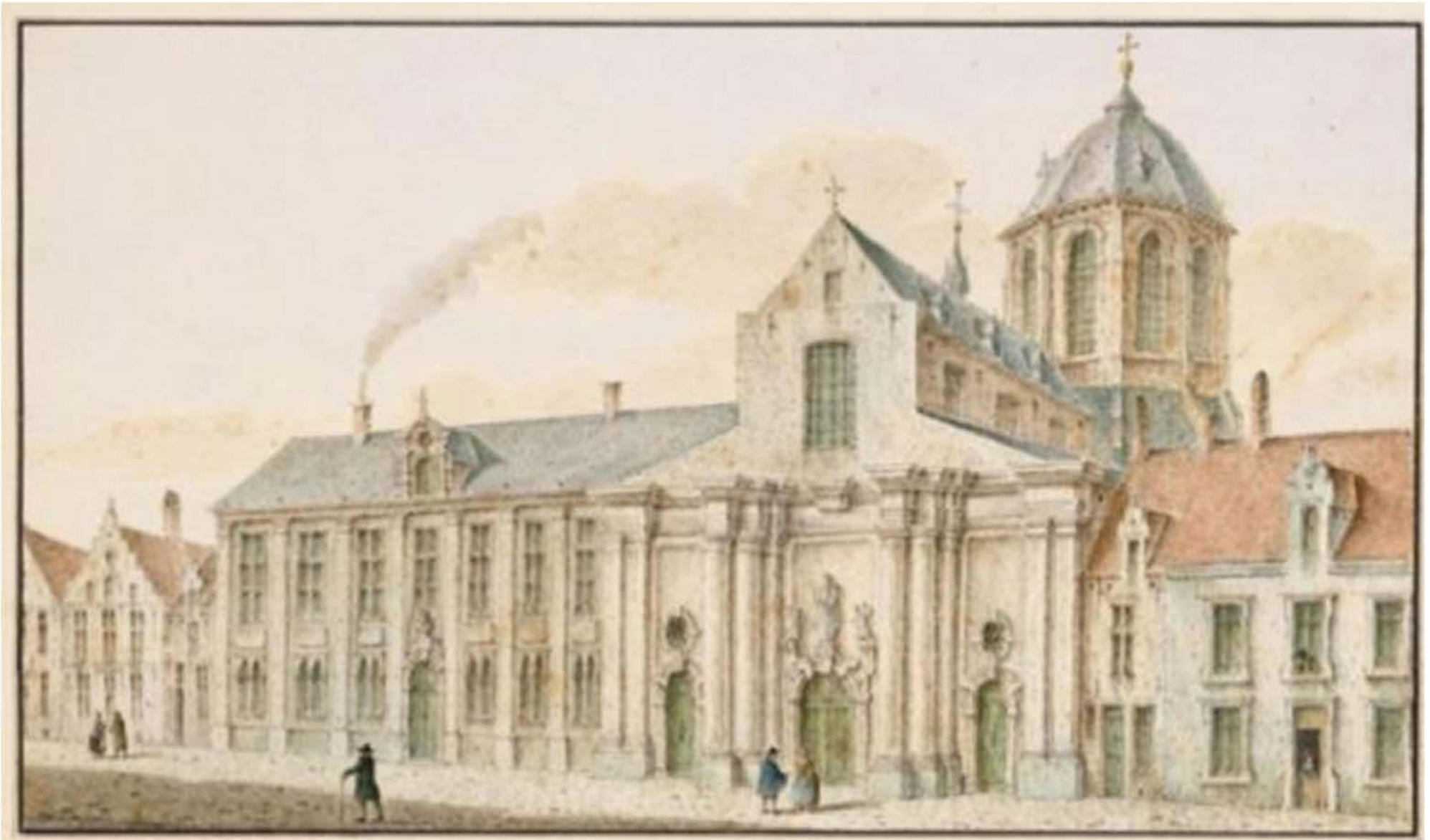
HISTORIEK ONZE-LIEVE-VROUW VAN HANSWIJK GROOTSE REALISATIES IN DE 17DE EEUW

17DE EEUW

- **10 mei 1663: eerste steenlegging** door Andreas Cruesen
- 1670: het dak van de achterbouw + de kerk gevorderd tot de kroonlijst
- 1676: de kerk bijna voltooid, enkel nog de koepel
- 1677-81: contract Faydherbe verbroken, afwerking door een ander architect
- **1678: eredienst**, 30 mei, voorgevel moet nog afgewerkt worden
- **1678: start bouw klooster dalscholieren**
- 1687: wijding hoofdaltaar (Faydherbes leerling Jan Frans Boeckstuyns)
- **1689: afwerking klooster dalscholieren**
- voorgevel blijft onafgewerkt

HISTORIEK ONZE-LIEVE-VROUW VAN HANSWIJK GROOTSE REALISATIES IN DE 17DE EEUW

HISTORIEK ONZE-LIEVE-VROUW VAN HANSWIJK GROOTSE REALISATIES IN DE 17DE EEUW

HISTORIEK ONZE-LIEVE-VROUW VAN HANSWIJK GROOTSE REALISATIES IN DE 17DE EEUW

HISTORIEK ONZE-LIEVE-VROUW VAN HANSWIJK

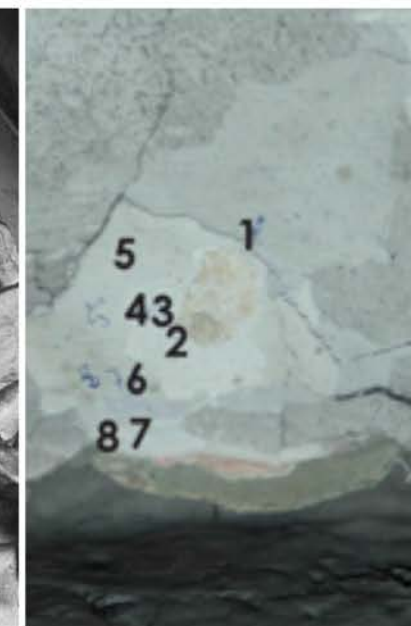
18DE EEUW

18DE EEUW

- **1780: het onderste gedeelte** van de voorgevel wordt met parementsteen bekleed

HISTORIEK ONZE-LIEVE-VROUW VAN HANSWIJK 18DE EN VROEGER

HISTORIEK ONZE-LIEVE-VROUW VAN HANSWIJK

19DE EEUW

19DE EEUW

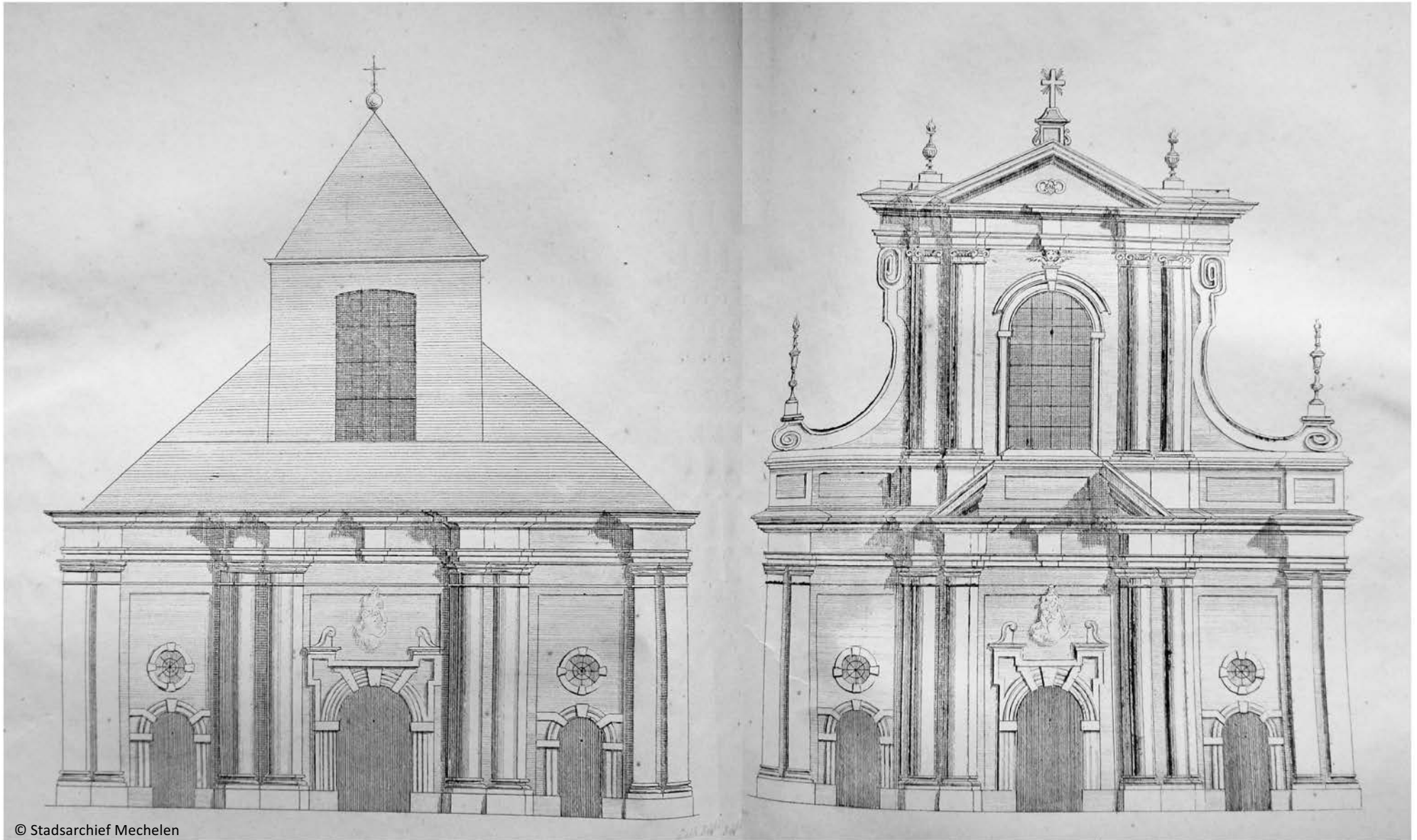
- **voor 1816:** grondig ontpleisteren van het kerkinterieur
- **ca. 1816-74:** zes witcampagnes
- **1819:** eerste marmeringen

- **1854:** realisatie **neobarokke geveltop**, ontwerp Charles Drossaert
- **1875:** **glas-in-lood** met lichtgele, blauwe en violette tinten.
- 1875: plannen om de kerk te witten en reliëfs te restaureren

- 1887-88: olieverfcampagne in het interieur

HISTORIEK ONZE-LIEVE-VROUW VAN HANSWIJK

1854

HISTORIEK ONZE-LIEVE-VROUW VAN HANSWIJK

20STE EEUW

20STE EEUW

- **1904-05: grote marmerfase**
- 1926: gemaroufleurde doeken
- **1936: witte sjablonen op groene achtergrond in het hoogkoor**

- **1944, hevig bombardement**
- **1945-1950: reconstructie glas-in-lood naar het model van 1875**
- 1951: start herstellingswerken
- 1961: synthetische harsolieverf in het interieur

- 1960, 1980, 2007 restauratiewerken exterieur

AANLOOP NAAR DE 21STE EEUW

- 1992: eerste vooronderzoek door AM Consult

HISTORIEK ONZE-LIEVE-VROUW VAN HANSWIJK 1904-1905 MARMERFASE

HISTORIEK ONZE-LIEVE-VROUW VAN HANSWIJK 1936 SJABLONERING HOOGKOOR

HISTORIEK ONZE-LIEVE-VROUW VAN HANSWIJK 1944 BOMBARDEMENTEN

HISTORIEK ONZE-LIEVE-VROUW VAN HANSWIJK

21STE EEUW

21STE EEUW

- 2006: aanstelling architecten Beeck & Hermans bvba
- 2009: vooronderzoek + proefrestauratie Profiel cvba + Aletta Rambaut bvba

- 20 december 2011: goedkeuring meerjarige subsidiëringsovereenkomst
- 12 november 2013: start werken interieurrestauratie

- 14 november 2016: officiële inhuldiging der werken
- 27 november 2016: wijding van het altaar

DANK VOOR UW AANDACHT

ONZE-LIEVE-VROUW VAN HANSWIJK

RESTAURATIE van 'een van de mooiste kerken van Vlaanderen'
Hanswijkstraat te Mechelen

ONZE-LIEVE-VROUW VAN HANSWIJKBASILIEK

RESTAURATIE in 5 LOTEN: start oktober 2013 – oplevering augustus 2017

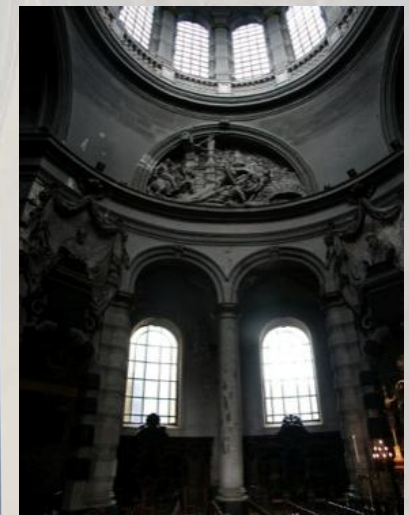
LOT 1: Dringende onderhoudswerken exterieur

LOT 2: Glas-in-loodramen

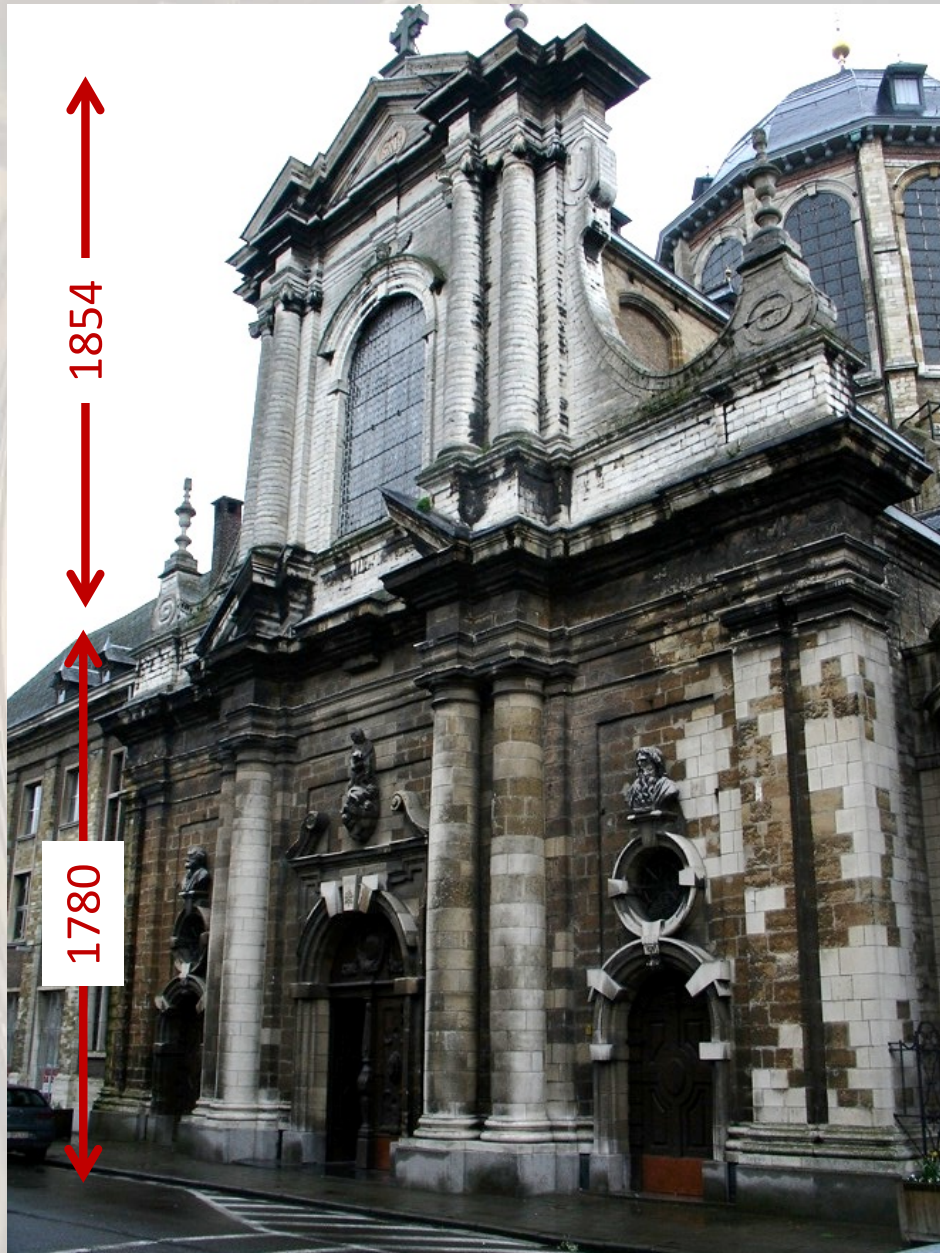
LOT 3: Centrale verwarming

LOT 4: Interieurrestauratie

LOT 5: Inbraak- en brandbeveiliging

LOT 1: Dringende onderhoudswerken exterieur

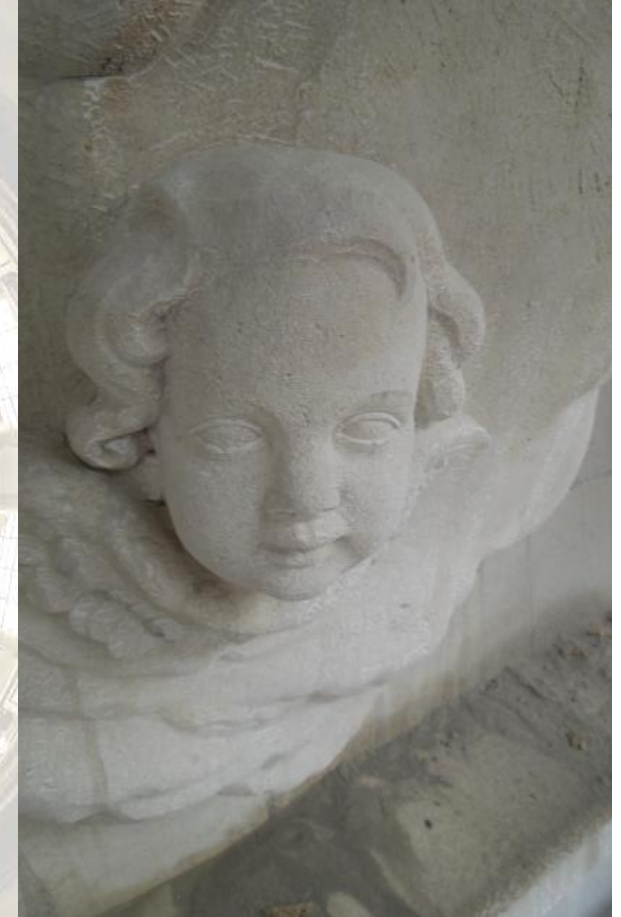
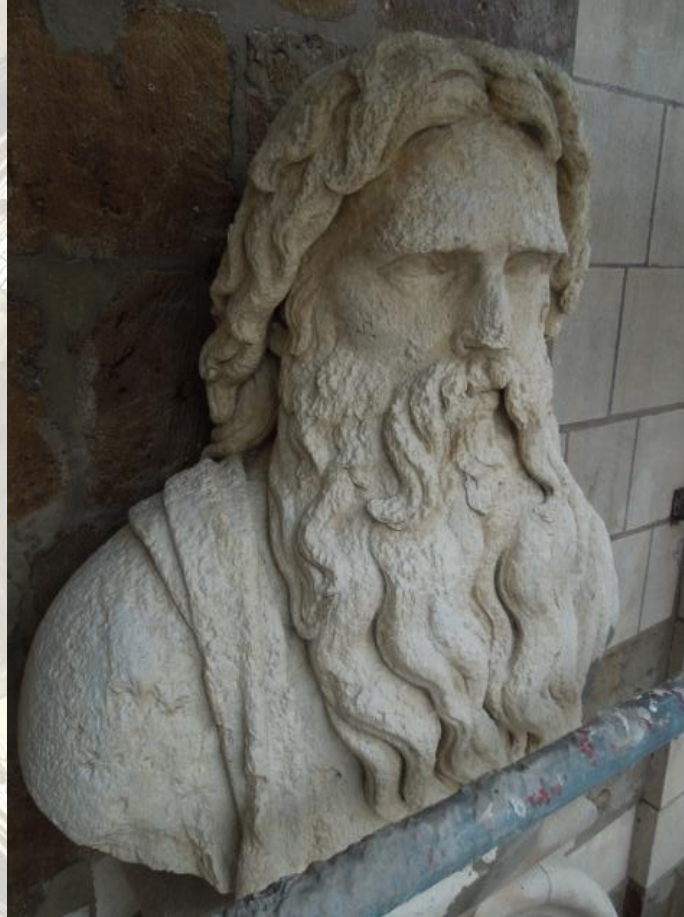
Onze-Lieve-Vrouw van Hanswijkbasiliek
Interieurrestauratie

LOT 1: Dringende onderhoudswerken exterieur

Reiniging beeldhouwwerk: versteviging en reiniging met zachte kalkpoeder

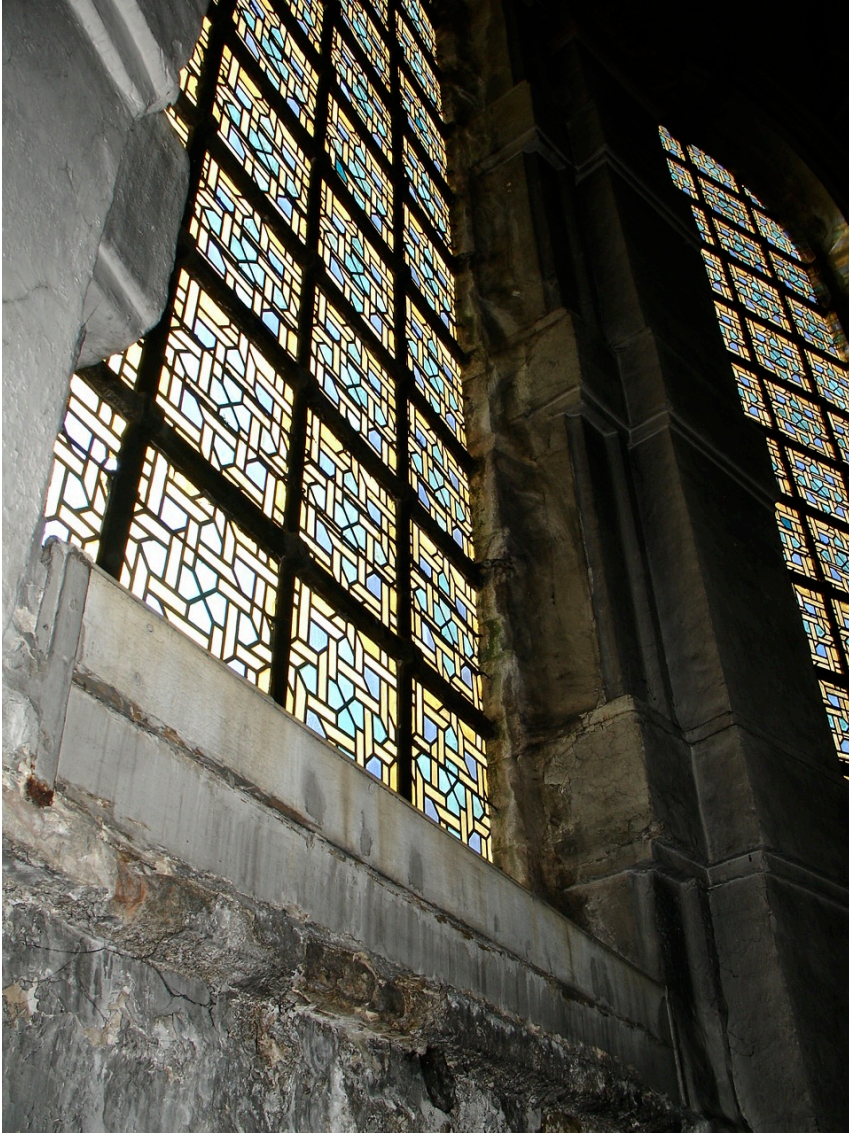

Sint-Paulus voor en na

Detail Madonna met Kind

LOT 2: Glas-in-loodramen

Glasramen koepel

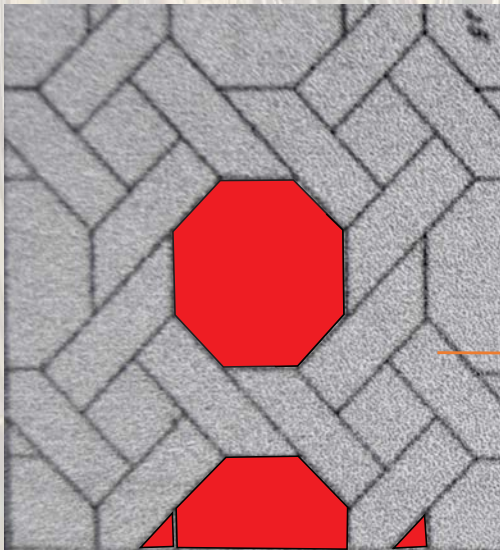
Glasramen zijbeuken

LOT 2: Glas-in-loodramen

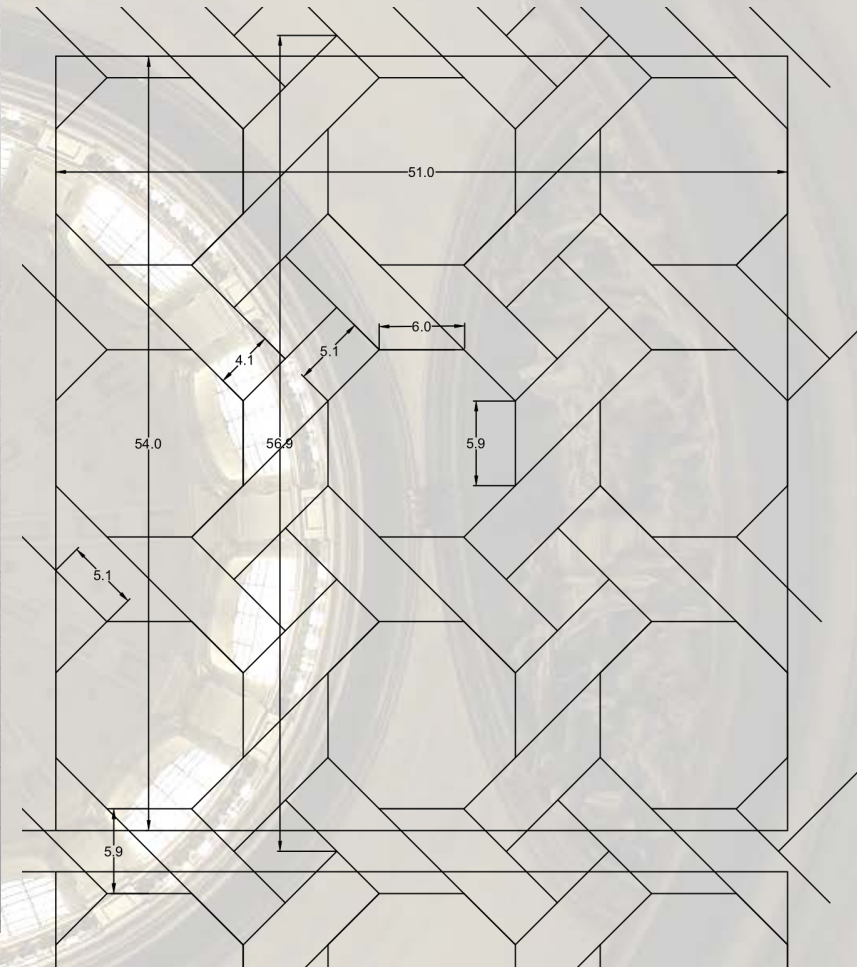
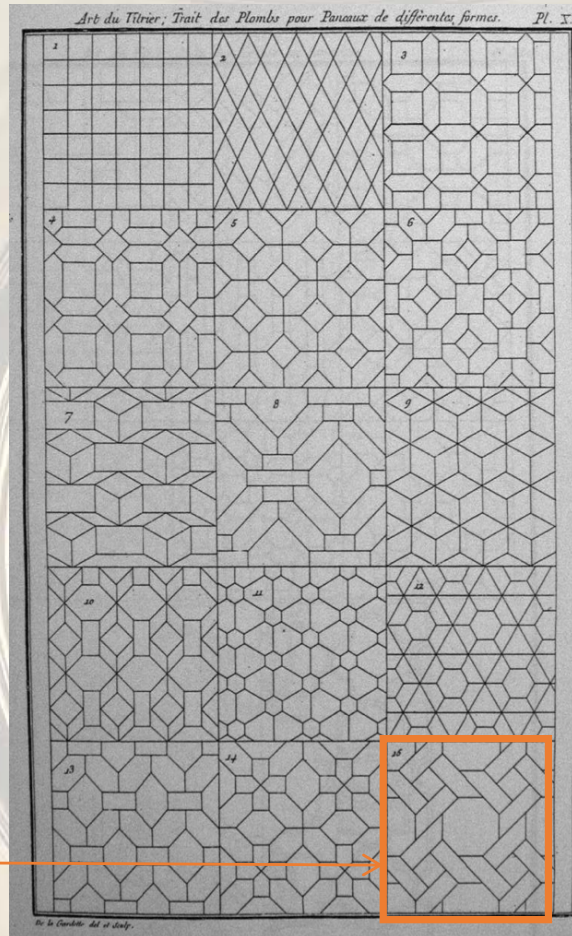
Vooronderzoek Aletta Rambaut

Glaskalibers (2009)

Patroon uit LE VIEIL 1774, PL. X EN XI
(ONDERZOEK A. RAMBAUT)

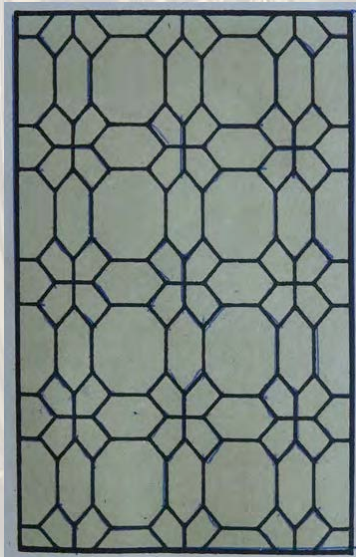
Uitvoeringstekening (Verstraete&Vanhecke)

LOT 2: Glas-in-loodramen

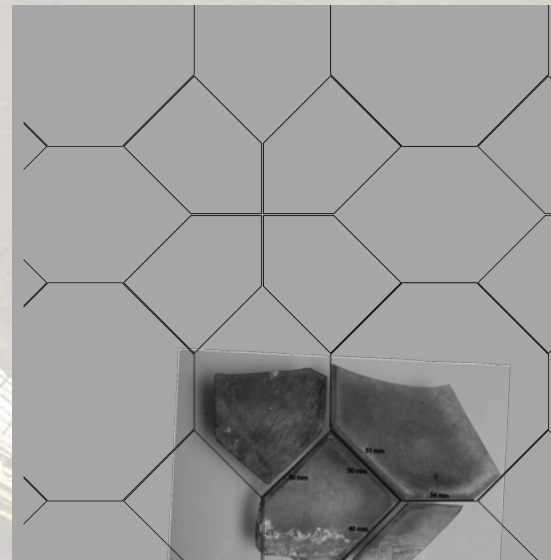
Onderzoek Aletta Rambaut tijdens de werken

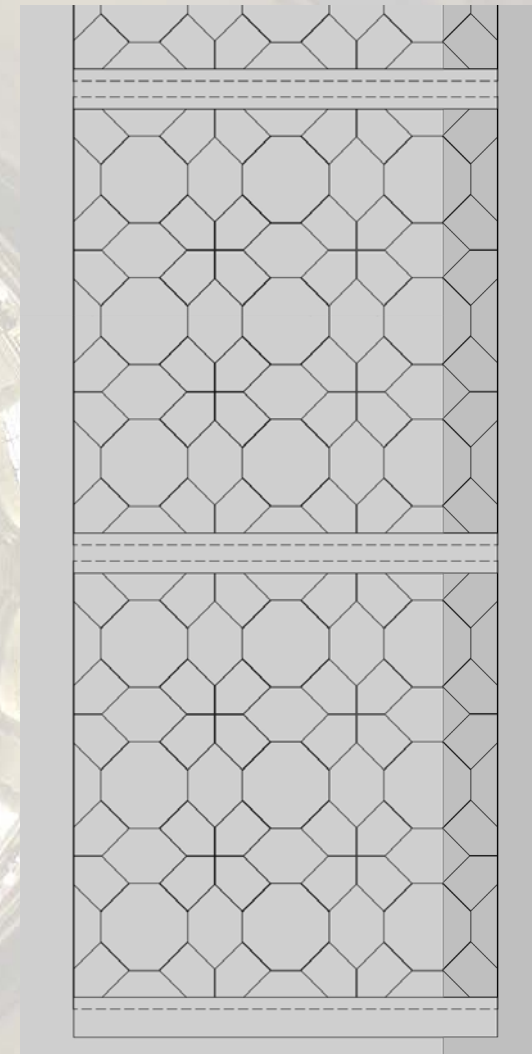
Glaskalibers (2013)

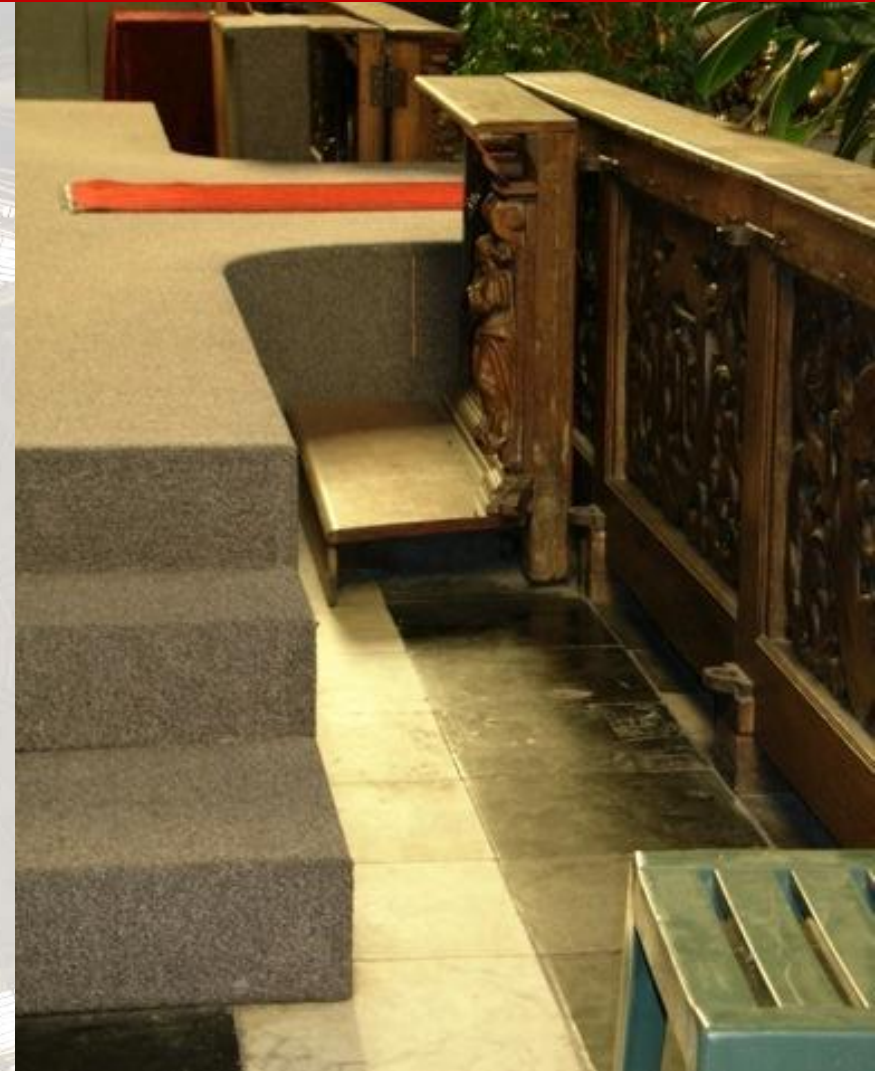
Patroon uit CAROT 1886
(ONDERZOEK A. RAMBAUT)

Ontwerptekeningen (Architecten Beeck & Hermans)

LOT 3: Centrale verwarming

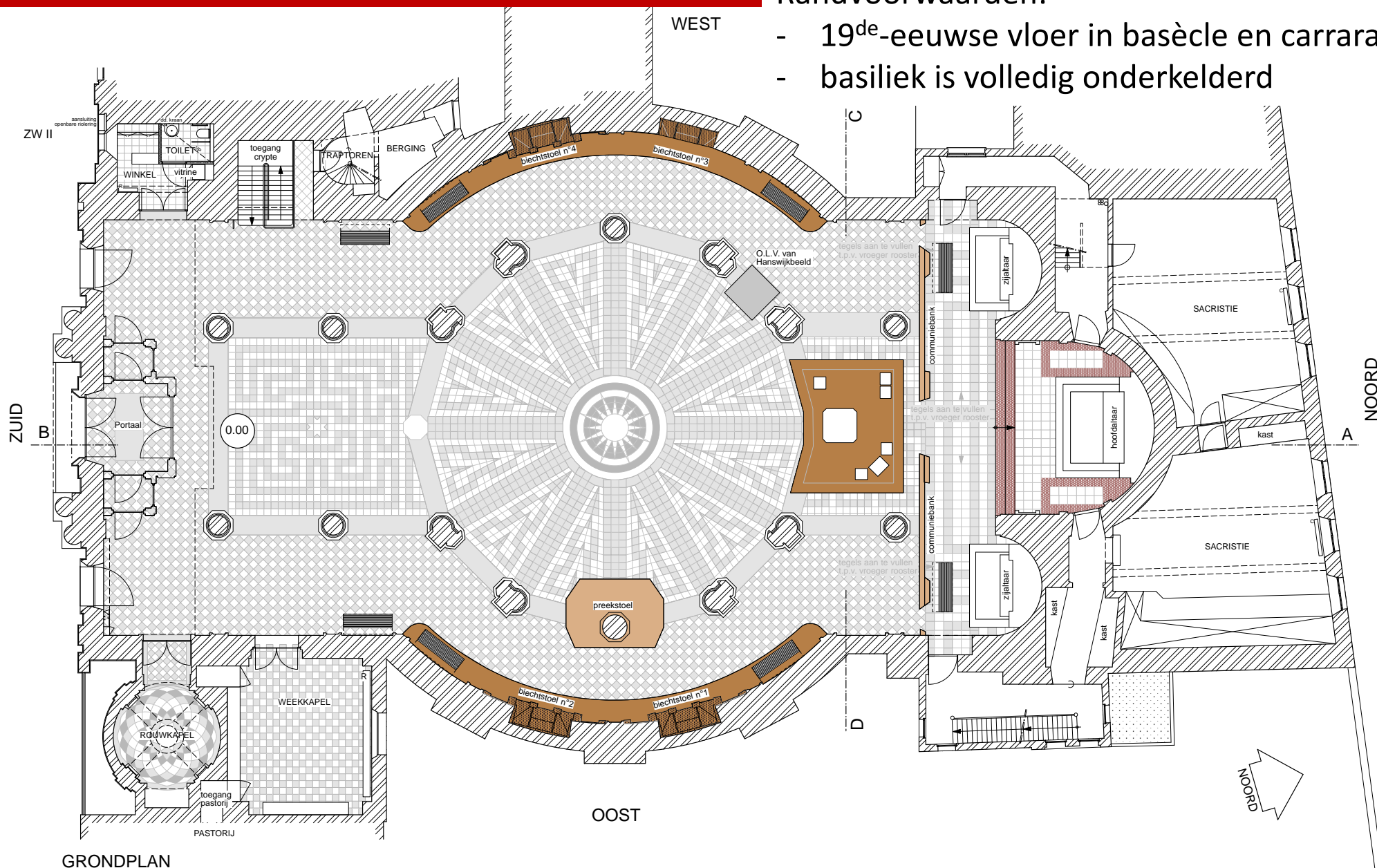
Luchtverwarming via het altaareiland:

- niet efficiënt
- zeer storend geplaatst tegen de communiebank

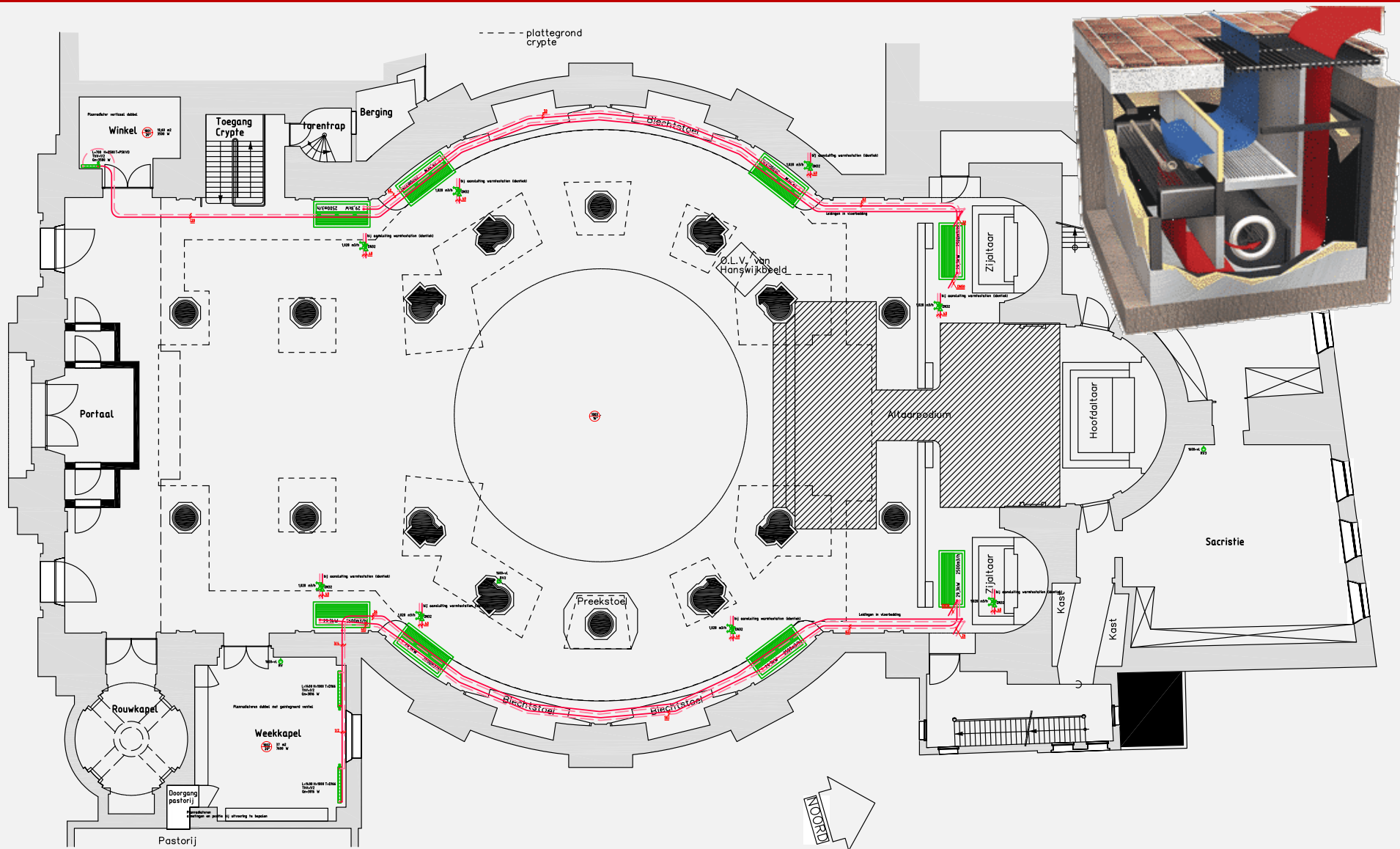
LOT 3: Centrale verwarming

Randvoorwaarden:

- 19de-eeuwse vloer in basècle en carrara
- basiliek is volledig onderkelderd

LOT 3: Centrale verwarming

LOT 4: Interieurrestauratie

Onze-Lieve-Vrouw van Hanswijkbasiliek
Interieurrestauratie

LOT 4: Interieurrestauratie

LOT 4: Interieurrestauratie

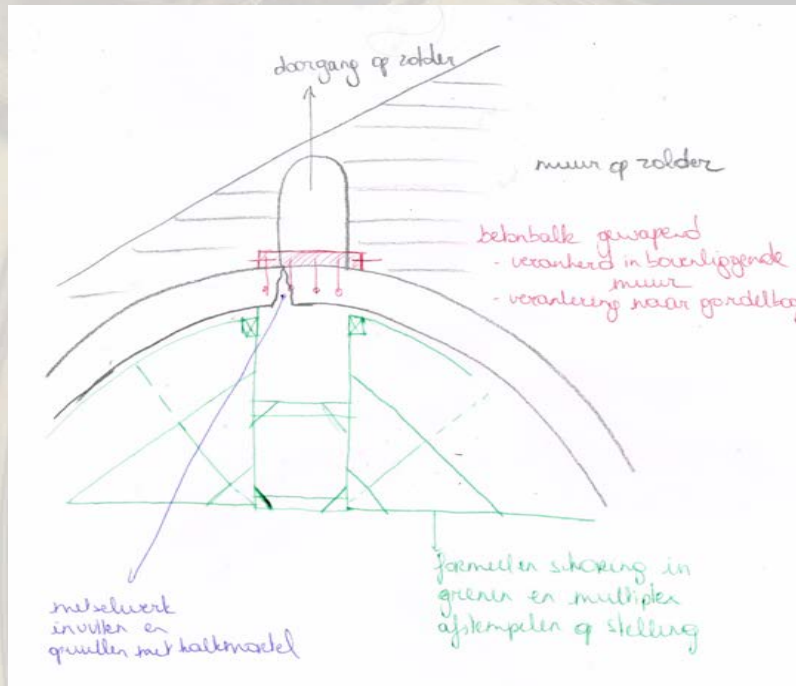
LOT 4: Interieurrestauratie

Zijbeuk
west

LOT 4: Interieurrestauratie

LOT 4: Interieurrestauratie

Bas-reliëfs en blokportieken met kerkvaders

LOT 4: Interieurrestauratie

Sint-Gregorius: terracotta

Proefrestauraties

Sint-Ambrosius:

- buste in Avesnesteen
- hoofd in terracotta
- afwerking terracotta

LOT 4: Interieurrestauratie

Bas-reliefs: Aanbidding der Herders

LOT 4: Interieurrestauratie

Plaatsbezoek !